813/09

Den 16. februar 2009 blev i sag nr. 74.171:

xxxx xxxxxxxxx
xxxxxxxxxxxx xx
xxxx xxxxxxxx

mod

Lægernes Pensionskasse
Esplanaden 8a
1018 København K

afsagt sålydende

k e n d e l s e :

Forsikringstageren, der har pensionsordning i Lægernes Pensionskasse, klager over selskabets afslag på omvalg fra en pensionsordning uden ægtefælledækning til en pensionsordning med ægtefælledækning.

Selskabet har afvist omvalg med henvisning til, at klageren ud fra en risikovurdering ikke opfylder betingelserne for omvalg på grund af aldersforskellen mellem ham og hans ægtefælle.

Det fremgår af sagen, at klageren, der er født i 1963, i 1992 trådte ind i pensionsordningen. Med virkning fra 1/1 1993 blev der indført valgfrihed mellem en pensionsordning uden ægtefælledækning og en pensionsordning med ægtefælledækning. Klageren valgte at være omfattet af pensionsordningen uden ægtefælledækning, da han på daværende tidspunkt var ugift.

Klageren blev efterfølgende gift i 2005 med en kvinde født i 1977 og anmodede herefter ved skrivelse af 15/1 2008 om omvalg til pensionsordningen med ægtefælledækning. Selskabet anførte herefter i skrivelse af 4/6 2008 til klageren:

> "Bestyrelsen har på bestyrelsesmødet den 2. juni 2008 fastsat retningslinjer for behandling af anmodninger om omvalg mod afgivelse af helbredsoplysninger. I henhold til disse retningslinjer kan der bevilges omvalg fra pensionsordning 2 til pensionsordning 1, hvis omval-

get skønnes at medføre en stigning i risikosummen ved død på højst 10 pct. Jeg kan oplyse, at der anvendes analoge principper i andre sammenlignelige situationer, således at pensionskassens medlemmer behandles ens.

Risikosummen ved død angiver pensionskassens udgift i tilfælde af din død. Stigningen i risikosummen vurderes dels ud fra helbredsoplysningerne, dels ud fra oplysninger om ægtefælles alder. Din ægtefælles alder betyder, at risikosummen ved død vil være over 10 pct. højere end den gennemsnitlige risikosum ved død i pensionsordning 1. Bestyrelsen har derfor besluttet at give dig afslag på at vælge pensionsordning 1."

Klageren har ved skrivelse af 22/6 2008 over for nævnet nedlagt påstand om, at selskabet skal anerkende hans omvalg af pensionsordning. Klageren har til støtte herfor anført:

"Lægernes Pensionskasse (LPK) har to ordninger for alderspension; Ordning 1 med ægtefællepension og Ordning 2 uden ægtefællepension. Ved indtrædelse i pensionskassen i februar 1992 er jeg ugift og uden børn. Jeg vælger derfor Ordning 2.

I maj 2005 indgår jeg ægteskab med A.R., født 27.02.77. Da jeg ikke har børn på dette tidspunkt, vælger jeg ikke at ændre min pensionsordning indenfor de første 6 måneder efter ægteskabets indgåelse som anføres at være fristen for omvalg i vedtægter og pensionsregulativer for Lægernes Pensionskasse. Det fremgik ikke af de på dette tidspunkt gældende retningslinier fra LPK, som var tilgængelige for medlemmerne, at en aldersforskel senere vil kunne medføre afslag på en anmodning om ændring af pensionsordning.

I januar 2008 indgiver jeg anmodning om omvalg af pensionsordning fra Ordning 2 til Ordning 1. Dette sker på baggrund af, at jeg nu har fået 2 børn og ønsker at sikre min ægtefælle økonomisk i tilfælde af tidlig død.

Anmodningen indsendes til LPK sammen med en helbredsattest fra min praktiserende læge. Attesten er uden bemærkninger.

I brev fra LPK per d. 10. marts meddeles det mig, at min anmodning vil blive behandlet på bestyrelsesmøde d. 7. april.

I brev fra LPK per d. 14. april meddeles det mig, at bestyrelsen har udsat behandlingen af min anmodning til et senere møde, da der først skal udarbejdes retningslinier for behandling af denne type anmodninger.

I brev fra LPK per d. 4. juni meddeles jeg afslag på min anmodning om ændring af pensionsordning. Dette begrundes med, at min ægtefælles alder betyder, at risikosummen ved død vil være over 10% højere end den gennemsnitlige risikosum ved død i pensionsordning 1.

Af samme brev fra LPK per d. 4. juni fremgår det, at bestyrelsen på bestyrelsesmøde d. 2. juni 2008 har fastsat retningslinier for omvalg af pensionsordning. Der kan mod afgivelse af helbredsoplysninger bevilges omvalg fra pensionsordning 2 til pensionsordning 1, hvis omvalget skønnes at medføre en stigning i risikosummen ved død på højst 10%.

Jeg klager med denne henvendelse over pensionskassens afgørelse med den begrundelse, at der hverken på tidspunktet for ændringen af min ægteskabelige status eller på tidspunktet for anmodning om omvalg af pensionsordning var tilgængelige oplysninger om at en aldersforskel vil kunne medføre afslag på en anmodning om ændring af pensionsordning.

Det er mit indtryk at grundlaget for afslaget er en praksisændring i retningslinierne fra LPK vedrørende omvalg af pensionsordning vedtaget af bestyrelsen på bestyrelsesmøde d. 2. juni 2008; altså **efter,** at min anmodning om omvalg var indsendt. Min anmodning om omvalg bør behandles på baggrund af de på anmodningstidspunktet gældende og tilgængelige retningslinier. På anmodningstidspunktet var der ikke tilgængelige oplysninger om at en aldersforskel vil kunne medføre afslag på en anmodning om ændring af pensionsordning.

At grundlaget for pensionskassens afgørelse er en praksisændring per d. 2. juni 2008 understreges af, at jeg ikke umiddelbart modtager et afslag på min anmodning efter bestyrelsesmødet d. 7. april."

Selskabet har ved skrivelse af 8/7 2008 fastholdt sin afgørelse over for nævnet. Selskabet har til støtte herfor anført:

"Medlemmets anmodning blev behandlet administrativt af pensionskassen og herefter behandlet af bestyrelsen. Inden bestyrelsen tog stilling til den konkrete sag, ønskede den at revurdere de eksisterende retningslinjer for omvalg. Bestyrelsen udsatte behandlingen af medlemmets anmodning herpå. På et møde den 2. juni 2008 besluttede bestyrelsen at give medlemmet afslag på at vælge om, hvilket pensionskassen meddelte medlemmet i brev af 4. juni 2008.

Medlemmet klagede herefter i brev af 6. juni 2008 til pensionskassen over afslaget på omvalg under henvisning til, at grundlaget for afslaget var en praksisændring, der var sket, efter at han havde bedt om omvalg. Vi fastholdt i brev af 18. juni 2008 vores tidligere afslag.

Reglerne for omvalg
Der er efter § T9B mulighed for at foretage omvalg for medlemmer under 54 år, fx hvis medlemmets ægteskabelige status ændres. Omvalget skal ske inden for 1/2 år efter ændringen af den ægteskabelige status.

Dog kan medlemmer, der betaler bidrag og ikke er fyldt 54 år, højst en gang om året vælge om mellem pensionsordning 1 og 2 efter nærmere af bestyrelsen fastsatte regler og mod afgivelse af tilfredsstillende helbredsoplysninger jf. § T9B stk. 9.

Valg mellem pensionsordning 1 og 2 kan ikke foretages af medlemmer, der er berettiget til invalidepension eller bidragsfritagelse, jf. § T9B stk. 11.

Omvalg efter regler fastsat af bestyrelsen
Medlemmet har til ankenævnet klaget over, at grundlaget for afslaget er en praksisændring, der er sket, efter at pensionskassen modtog hans anmodning om omvalg.

For at undgå spekulation og dermed sikre, at pensionskassens tekniske grundlag er betryggende jf. reglerne i lov om finansiel virksomhed § 21, kan et medlems ønske om omvalg i 'utide' (ikke inden for 1/2 år, efter at der er sket ændring fx i deres ægteskabelige status) vurderes efter nærmere regler, fastsat af bestyrelsen, og mod afgivelse af tilfredsstillende helbredsoplysninger.

Da medlemmet ikke foretog omvalg inden for 1/2 år, efter han var blevet gift, skal hans anmodning om omvalg vurderes efter disse regler. På tidspunktet, hvor pensionskassen modtog medlemmets anmodning om omvalg, forelå der følgende retningslinjer for behandling af omvalg, som bestyrelsen havde fastsat. Vi kan specielt henvise til sidste bombe, som denne klage drejer sig om:

'Ret til omvalg kræver afgivelse af tilfredsstillende helbredsoplysninger i form af helbredserklæring og helbredsattest, svarende til bl.a. betingelserne for optagelse af selvstændigt erhvervsdrivende, jf. pensionsregulativet § T1, stk. 1, pkt. 4. Medlemmet afholder selv omkostningerne i forbindelse med indhentelse af helbredsattesten. Rent praktisk håndteres dette ved, at pensionskassen betaler den praktiserende læge for udfærdigelsen af helbredsattesten og efterfølgende opkræver den faktiske udgift hos det enkelte medlem.

Såfremt helbredserklæringen og/eller helbredsattesten får anmærkning fra lægekonsulenten, bemyndiges direktør og aktuar til konkret at tage stilling til, om medlemmet kan foretage omvalg. Hvis direktør og aktuar ikke finder, at der kan foretages omvalg, forelægges sagen for bestyrelsen.
Såfremt medlemmet skønnes at afvige risikomæssigt fra det 'typiske' medlem, fx pga. dårligt helbred, farlige fritidsaktiviteter eller stor aldersforskel til ægtefælle, bemyndiges direktør og aktuar til konkret at tage stilling til, om medlemmet kan foretage omvalg. Hvis direktør og aktuar ikke finder, at der kan foretages omvalg, forelægges sagen for bestyrelsen."

Da bestyrelsen i forbindelse med medlemmets anmodning om omvalg ønskede at sikre at pensionskassens medlemmer blev behandlet ens, blev retningslinjerne i juni 2008 revurderet ud fra den hidtidige praksis.

Bestyrelsen lagde i denne forbindelse vægt på, at medlemmerne i størst muligt omfang skal have mulighed for at vælge den pensionsordning, de ønsker, og at der kun skal gives afslag, hvis et omvalg vurderes at medføre en reel øget risiko til skade for de øvrige medlemmer.

Det omstridte punkt i retningslinjerne om aldersforskel til ægtefællen har i de reviderede retningslinjer fået følgende ordlyd:
'Ved omvalg fra pensionsordning 2 til 1 kan der uanset helbredsoplysninger ikke opnås ret til omvalg, hvis ægtefælles/samlevers alder og køn betyder, at risikosummen ved død vil være mere end 10 % højere end den forventede risikosum ved død i pensionsordning 1'.

Pensionskassens vurdering
De revidere retningslinjerne er ikke et udtryk for en praksisændring, men for en kodificering og en tydeliggørelse af de risikovurderinger, der hidtil er blevet foretaget ved anmodninger om omvalg. Pensionskassen anvender tilsvarende principper ved risikovurderinger i andre sammenlignelige situationer.

Der er desuden blevet foretaget nogle opstramninger i retningslinjerne, bl.a. for at undgå at bede medlemmerne om helbredsoplysninger, når dette ikke er afgørende for omvalget som fx i den foreliggende sag.

Medlemmet kunne således have fået afslag allerede ud fra de retningslinjer, der var gældende, da han ønskede omvalg, men bestyrelsen valgte at foretage en revurdering af retningslinjerne, inden den tog stilling til medlemmets anmodning om omvalg for at stille ham bedst muligt.

Konklusion
Lægernes Pensionskasse fastholder på denne baggrund sit afslag på omvalg, da medlemmet ud fra en risikovurdering ikke opfylder betingelserne for at skifte fra en pensionsordning med engangsydelse ved død til en pensionsordning med ægtefælle - eller samleverpension."

Klageren anførte herefter i skrivelse af 10/8 2008 til nævnet:

"I selskabets svar af 8. august er det anført, at der med virkning fra 1.1.1993 blev indført valgfrihed mellem pensionsordninger og at vilkår for disse ordninger fremgår af pensionsregulativets §§ T9B - T9D. I disse paragraffer står der vedrørende omvalg i §T9B stk. 11: 'Efter nærmere af bestyrelsen fastsatte regler og mod afgivelse af tilfredsstillende helbredsoplysninger kan bidragsbetalende medlemmer, der ikke er fyldt 54 år, til enhver tid, dog højst én gang årligt, foretage omvalg mellem pensionsordning 1 og pensionsordning 2'. Det er således ikke oplyst i pensionsregulativet, hvilke regler der af bestyrelsen er fastsat for behandling af omvalg.

De i selskabets svar citerede retningslinjer for behandling af omvalg, som bestyrelsen havde fastsat på tidspunktet for min anmodning om omvalg af pensionsordning, fremgår således ikke af pensionsregulativets paragraffer eller af andet materiale tilgængeligt for medlemmerne.

Jeg opretholder derfor min klage over Lægernes Pensionskasses afgørelse med den begrundelse, at der hverken på tidspunktet for ændringen af min ægteskabelige status eller på tidspunktet for anmodning om omvalg af pensionsordning var tilgængelige oplysninger om at en aldersforskel vil kunne medføre afslag på en anmodning om ændring af pensionsordning."

Af pensionsregulativet fremgår bl.a.:

"**§ T9B. Ret til bidrag indbetalt efter 1. januar 1993 at vælge mellem pensionsordning 1, jf. § T9C, (med ægtefælle- eller samleverpension) og pensionsordning 2, jf. § T9D, (med engangsydelse ved død)**
Medlemmer, der indtræder i pensionskassen og er under 54 år, har pensionsordning 1, men kan vælge pensionsordning 2. Valget skal træffes inden 1 år fra indtrædelsen.

Medlemmer, der indtræder i pensionskassen og er 54 år eller derover, har pensionsordning 1.

Inden det fyldte 54. år har medlemmet mulighed for at foretage omvalg mellem pensionsordning 1 og pensionsordning 2, hvis medlemmets ægteskabelige status ændres som følge af indgåelse af ægteskab, separation, ophør af separation, skilsmisse eller ægtefællens død. Omvalget skal ske inden 1/2 år efter ændringen i den ægteskabelige status.
…
Efter nærmere af bestyrelsen fastsatte regler og mod afgivelse af tilfredsstillende helbredsoplysninger kan bidragsbetalende medlemmer, der ikke er fyldt 54 år, til enhver tid, dog højst én gang årligt, foretage omvalg mellem pensionsordning 1 og pensionsordning 2.

Nævnet udtaler:
Indledningsvis bemærker nævnet, at bestyrelsen i henhold til pensionsregulativet er berettiget til at fastsætte nærmere regler for omvalg mellem pensionsordningen uden ægtefælledækning til en pensionsordning med ægtefælledækningen, når dette sker senere end 1/2 år fra ændringen i den ægteskabelige status. Efter nævnets opfattelse kunne selskabet på tidspunktet for anmodningen om ægtefælledækning have afslået klagerens anmodning, såfremt dette skete på et sagligt grundlag.

En aldersforskel, der medfører risiko for udbetaling til en ægtefælle ud over gennemsnittet, må efter nævnets opfattelse anses for en saglig begrundelse, og da nævnet ikke har grund til at antage, at der efter klagerens anmodning om ægtefælledækning er indført regler, der indskrænker klagerens muligheder for omvalg,

b e s t e m m e s :

Klagen kan ikke tages til følge.

J. Hermann